

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Sebestyén Róde*
Cím: *Lenau Miklós budai diákévei*
Forrás: *Budai Napló*

Bp.
(Hely)

1931. VIII. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Lenau Miklós

Idő

"1931"

Személy

Lenau Miklós budai diákévei

Írta: Sebestyén Róde

A németek magyar származású nagy lírikusa: Lenau Miklós, igazi nevén strehlenauji Niembsch Miklós, diákkorában esztendőket töltött Budán. Sőt mondhatjuk, alajdonképpen itt kellett volna megszületnie; apja, Niembsch Ferenc ugyanis Pesten nősült, de részben családi okból, részben pedig a katonai szolgálatban elkövetett szabálytalanságok miatt el kellett hagynia Budát. Délmagyarországon próbált szerencsét, mint kvietált tiszt és így vetődött el Csatád községbe, ahol 1802-ben, augusztus 13-án megszületett harmadik gyermeke: Miklós, a költő.

A három gyermek: Magdolna, Teréz és a fiú sok gondot okozott az apának, noha könnyelmű természetű ember volt, végül is visszatért anyjához Óbudára, ahol három keserves esztendeig élt még így, önmagának és családjának gyötrelmére és 1807-ben, tavasszal meghalt. Huszonkilenc esztendő volt.

Miklóst ekkor magukhoz akarták venni atyai nagyszülei, akik időközben Brünnebe költöztek és meglehetősen jómódú emberek voltak. De a szerencsétlen anya nem akart megválni a fiútól. Anyai ösztönével megérezte, hogy ez a gyermeke szerez majd neki elégtételt és kárpótlást a sok csapásért és szenvedésért. Az öregszülok ezért,

nagy haragjukban teljesen megszüntették az elárvult család támogatását.

Miklóst, aki közben tizenegy esztendő lett, rábízta anyja Cserny József zenetanítóra, hogy hegedűjátékot tanuljon. A fiú nagyon tehetséges muzikus volt és meglepően gyorsan haladt. Ezután gitárt tanul egy Godenberg nevű szlovén embertől és ebben is nagy tökéletességre emelkedett. Mellékesen pedig a füttyülésben is.

A zenén kívül természetesen a rendes iskolai tanulásban is résztvett. A piaristákhoz járt 1812–1815-ig. Itt Klauzál Miklós, egy szegény takácsmester fia volt a legjobb barátja, aki nagyobb sétákon és kirándulásokon megismertette Buda környékének természeti szépségeivel. S a természet élvezésének fokozására magukkal vitték a gitárt is mindenhol. A felsőbb osztályok egyikében Kövesdy József nevű fiúval barátkozott meg, aki nagyon komoly és értelmes gyermek volt s jellemével és gondolataival igen nagy hatást tett a fogékony lelkű Miklósról.

Lenau anyja ekkor már esztendőket óta egy Vogel Károly nevű orvos felesége volt, aki régebben katonaorvos volt, de a polgári életben nagyon nehezen tudott boldogulni. Nem tudott olyan praxist szerezni, hogy rendesen eltartotta volna a családját. Kénytelenség-

ből Tokajba költözött a családjával.

Tokajban azonban nem volt középiskola és Miklósnak egy esztendő enélkül kellett eltöltenie. Szabad volt. Nem kötötte le a tanulás. Egész idejét a Tisza, meg a Bodrog partján töltötte, a buja természetben, virágos réteken, napsugártól, meg harmattól csillogó mezőkön és hallgatta a dalos madarakat. Ekkor ébredt föl benne a költő.

Hogy iskoláit folytathassa, abban állapodtak meg, hogy az anya visszaköltözik Pestre, illetőleg Budára, három első és két második házasságból való gyermekével. Lenau Miklós tehát ismét Pesten járt iskolába. Szállásuk Budán volt, a Vérmézón, egy Kolb nevű özvegyasszony házában.

Az immár fölserdült ifjú sokat szenvedett kezdetben. Mostohaapja csak kevés pénzt tudott nekik küldeni, azt is rendszertlenül. A helyzet tűrhetetlen volt. Valamit kellett tenni, hogy megjavuljon. Miklós, egyik rokona rábeszélésére, levelet írt nagyszüleinek, akik most már a morvaországi Stockerauban laktak. Segítséget kért tőlük. A válasz az volt, hogy szívesen segítik, ha náluk akar élni. Most már nem ellenkezett az anya. A nagyszülok magukhoz vették Miklóst és Bécsbe küldték az egyetemre, hogy filozófiát tanuljon.

Eltelt az első esztendő, az eredmény azonban éppenséggel nem volt kielégítő. Nem azért, mintha az ifjú elméje nem lett volna eléggé érett az egyetemi tárgyak megtanulására; egy-

leánka volt az okozója a balsikernek, a háziasszony Ninácskája. A nagyszülok erre elvitték a szerelmes unokát egy ismerős öreg kapitányhoz, aki egy dohos katonai ruhátárban teljesített szolgálatot és ott is lakott.

De Lenaunak nem volt hozzá türelme, hogy végigjárja az egyetemet. Nina nélkül nem kellett neki sem az egyetem, sem Bécs. Pozsonyba kívánczolt, a jogakadémiára. Ezt azonban a nagyszülei nem akarták. Az öregeknek az volt a tervük, hogy az akkor már félreismerhetetlenül nagytehetségű ifjút elszakítsák Magyarországtól.

Nagyanyja, aki borzasztóan kényes és szertartásos asszony volt, gyakran pirongatta és szidta. Lenau haragosan felelt és végül kijelentette, hogy inkább éhenhal, semhogy rabszolgá legyen aranyláncon!

Még aznap otthagya nagyszüleit és elutazott Pozsonyba. Esztendőket töltött ezután Pozsonyban, Magyaróváron és Nyugatmagyarország más városai-
ban. Végül mégis elnyelte a németiség.

De érzésben magyar maradt haláláig.